

5. חצי-כפיתה

במדורנו הקודם התחלנו לבדוק את היזק הכפיתה העצמית. הבה נמשיך ונבדוק מקרה פרטי של אותו היזק, היינו "חצי-כפיתה".

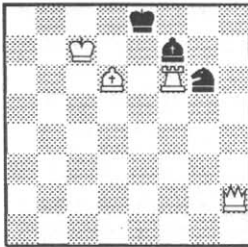
במס' 25, אחרי מסע המפתח, חוצצים שני כלים שחורים בין המלכה הלבנה לבין מלכם. כאשר אחד מהם יסע, יוותר עמיתו כפות. לבן מנצל זאת עבור צו#8 או צה#6. מערך כלים זה מכונה "חצי-כפיתה". נושא חצי הכפיתה מעסיק את המחברים למעלה מ-90 שנה, וטרם נס ליחו. מס' 25 מדגימה אותו ב"מיניאטורה" (בעיה המכילה לא יותר מ-7 כלים). דומה שזו המיניאטורה היחידה עד כה על הנושא. חסכנותה המופלגת הינה, מן הסתם, מעלתה היחידה (פרט למפתח התמאטי), שכן אין בתכנה שום גרוי אסתטי נוסף. יושם לב לכך שהמטים מנצלים את הכפיתות בלבד, כך שאפקט חצי-הכפיתה הוא "טהור" (כלומר: ללא אפקטים נוספים).

מורכבות יתרה מושגת כאשר המטים מנצלים היזקים עצמיים נוספים, לצד הכפיתות. **במס' 26** ארבעה וריאנטים, שכל אחד מהם יוצר סגירה עצמית לצד הכפיתות. כל זאת, במבנה הרמוני ומאוזן היטב.

במס' 27 ארבעה וריאנטים שכל אחד מהם יוצר חסימה עצמית לצד הכפיתה. **במס' 28** חמישה וריאנטים; מהם שלושה עם חסימה ושניים עם סגירה עצמית. מנספילד שהיה החלוץ בחרישת שדה הבור של הנושא, יצר מספר הדגמות קלסיות.

25. Soloviev

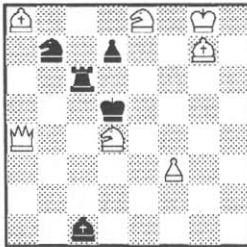
Swenska Dagbladet 1929

2# 1.Qh5!

26. A. Bottachi

5 HM Italia Schacc. 1918

2# 1.Se6!

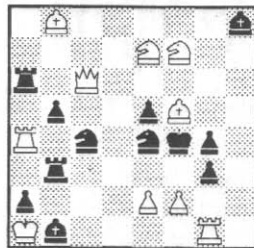
במס' 29, שוב חמישה וריאנטים עם קוקטייל של סגירה עצמית, חסימות וכפיתות עצמיות ישירות ע"י 1-מה:6ה; 3ו:מה:3. שימו לב: בשני וריאנטים אלה המט מנצל כפיתה כפולה. אכן, מורכבות מרשימה.

במס' 30, לושניסקי, אחד מענקי הקומפוזיציה השחמטית, השכיל ליצור שלושה וריאנטים של כפיתה כפולה: 1-מה:2ו/מה:5ה+; 2.5ו#5ב#3ד# (צ:4ד:2). קיים וריאנט רביעי רגיל: 1-מה:4ד; 2.צ:4ד#. ראוי לעיון המפתח, המתיר את הפרש ויוצר כפיתה פוטנציאלית של צב#4, וכן חושף את המלך הלבן לשח על 5ה.

תמה ונשלמה מלאכת הצגת נזקי השחורי לעצמו לסוגיהם. אלה ילוונו גם בהמשך, כאשר נציג נושאים שונים, כלליים ופרטיים.

27. J.J. Rietveld

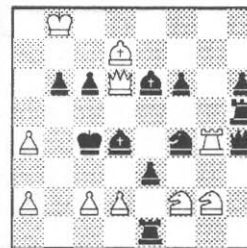
2Pr West. Morn. News 1923

2# 1.Bh7!

28. C. Mansfield

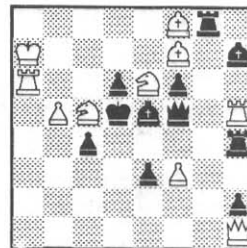
1 Pr Ajedrez Argent. 1921

2# 1.c3!

29. A. Ellerman

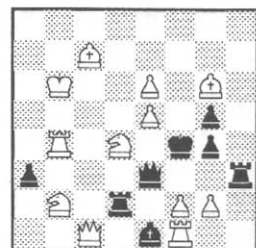
1 Pr Good Companion 1921

2# 1.Sd7!

30. L. Loshinski

1 Pr Schach. Bjuuro 1933

2# 1.Ka5!